

Forslag A 1967/PRE
Fremlagt af Nordisk Frihed
Behandles af Præsidiets

Medlemsforslag om fremme af frihandelsaftale mellem Færøerne og EU

Nordisk Frihed foreslår, at Nordisk Råd rekommanderer de nordiske EU-lande at fremme oprettelsen af en frihandelsaftale mellem Færøerne og EU

Baggrund

Som del af det danske rige har Færøerne haft en speciel relation til EU, idet man valgte ikke at blive medlem, da Danmark tiltrådte det daværende EF i 1973. Siden da har Færøerne haft en associeret status, der har tilladt handel med EU på særlige vilkår. Men den gældende aftale mellem Færøerne og EU stammer fra 1997, og den er begrænset og ubalanceret, idet der ganske vist er frihandel i varetrafikken fra EU og Danmark, ligesom Færøerne kan eksportere betydelige mængder fisk toldfrit til EU. Men Færøerne er ramt af MFN-told på forædlede fiskevarer og andre varer, hvilket betyder at mange færøske varer bliver belagt med told, når de importeres til Danmark og det øvrige EU.

Med andre ord er Danmark og de øvrige nordiske lande tvunget til at behandle Færøerne som et tredjeland, hvilket er urimeligt over for en del af det danske rige og Norden.

På Færøernes har det gennem flere år været et stort ønske at en egentlig frihandelsaftale erstatter handelsaftalen fra 1997, og dette bør efter Nordisk Friheds opfattelse være et fællesnordisk anliggende.

Siden 2005 er Færøernes eksport til EU (uden Danmark) reduceret fra 66,2 procent i 2005 til 53,7 procent i 2022.

På grund af vanskeligheder med at afsætte sine forarbejdede varer på det europæiske marked har Færøerne blandt andet haft Rusland som afsætningsmarked. Færøerne har siden 1977 haft en fiskeriaftale med Rusland (Sovjetunionen). I perioden fra 2021 til 2022 er andelen af Færøernes samlede eksport, der er gået til Rusland imidlertid reduceret fra 25 procent til 8 pct. ifølge Hagstovan (Færøernes statistik).

Færøerne har frivilligt og loyalt tiltrådt de europæiske sanktioner mod Rusland efter den russiske invasion af Ukraine, selvom landet – som tredjeland – ikke er forpligtet hertil.

Over de senere år har EU forhandlet om og indgået en række nye frihandelsaftaler, der potentielt udfordrer færingerne. I 2016 indgik EU f.eks. den såkaldte CETA-aftale med Canada, der giver mulighed for at Canada kan eksportere alle sine fiskevarer toldfrit til EU. Canada og Færøerne er konkurrenter, når det handler om produktion og eksport af fiskevarer – og EU har dermed valgt at prioritere et nordamerikansk land frem for en del af det danske rige.

Færøerne kan med sin størrelse og sin eksportvolumen på ingen måde udgøre nogen reel trussel mod det europæiske marked for forarbejdet fisk. Foruden fisk eksporterer Færøerne også i begrænset omfang skind, uld og kød. Heller ikke eksporten af disse produkter kan udgøre nogen risiko for det indre marked.

Indgåelse af en reel frihandelsaftale mellem EU på den ene side og Færøerne på den anden vil medvirke til større symmetri i samhandlen mellem de to områder. Den gældende handelsaftale er præget af stor asymmetri og forholdsvis ensidigt at være til gavn for EU.

København, den 4. september 2023

Juho Eerola (saf)
Minna Reijonen (saf)
Joakim Vigelius (saf)
Pia Sillanpää (saf)
Angelika Bengtsson (SD)

Ann-Christine From Utterstedt (SD)
Victoria Tiblom (SD)
Staffan Eklöf (SD)
Mikkel Bjørn (DF)